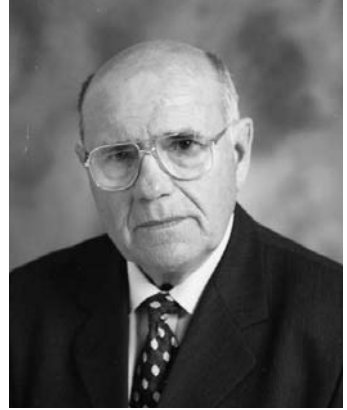

БУВ МИТЦЕМ НАЦІОНАЛЬНОГО РЕГІСТРУ

(Пам'яті члена-кореспондента АМУ В.С. Палкіна)

Творчість кожного Митця невіддільна від часу, на який вона припадає. У ній так чи інакше відбиваються суспільні ідеї, історичні події, громадські пристрасті. Але є Майстри особливої долі й виняткового соціального призначення. Їм судилося жити і діяти на стрижні суспільного і художньо-мистецького життя, відбиваючи своєю творчістю найсуттєвіші тенденції розвитку духовної культури.

До таких майстрів належав Вячеслав Сергійович Палкін (1935–2008) – народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, Почесний громадянин міста Харкова, лауреат міжнародних конкурсів, член-кореспондент АМУ, професор, завідувач кафедри хорового диригування Харківського державного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського.

Присвятивши усі свої сили хоровому мистецтву, В.С. Палкін ним жив, поринав у нього, творив його. «Життя задля хору», – так говорив Митець.

Аналізуючи творчий шлях В.С. Палкіна, переконуємося, що його діяльність за масштабною, яскравістю та багатоплановістю завжди перебувала у векторних подіях українського хорового виконавства. Тому, перш за все, надолу Вячеслава Сергійовича та його однодумців-сучасників випала важлива місія духовного відродження. Переконаний у високій місії нині мистецтва, він багато сил та часу віддавав педагогічній, творчій та громадській діяльності.

Працюючи понад 50 років у Харківському державному університеті мистецтв ім. І.П. Котляревського, він виховав цілу плеяду висококваліфікованих хормейстерів та педагогів. Специфічною рисою школи В.С. Палкіна був органічний синтез навчальних занять студентів у класі з диригування з практичною роботою у хоровому колективі. Усі, хто займався у його класі, стали професіоналами високого класу. Лауреатами Всеукраїнського конкурсу хорових диригентів (Київ) були обрані його учні А. Сиротенко, Н. Тягноренко, А. Парфьонова. Прекрасними виконавцями, педагогами і науковцями стали такі випускники, як Р. Кириченко, В. Рожок, О. Михайличенко, М. Буряк, О. Батовська, Р. Любар.

Як завідувач кафедри хорового диригування Харківського державного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського упродовж 25 років В.С. Палкін упорядковував методичну і практичну підготовку студентів кафедри, що сприяло їх блискучим перемогам на всеукраїнських конкурсах хорових диригентів, міжнародних і українських конкурсах хорових колективів. Він ініціював проведення численних концертів, серед яких: пам'яті фундаторів кафедри З.Д. Заграничного, О.А. Перунова, К.М. Греченка, Ю.І. Куліка; був організатором Конкурсу хорових диригентів «Vivat academia» (ХДУМ) та Фестивалю православної хорової музики ім. Дм. Бортнянського (Харків).

В.С. Палкін завжди перебував у вирі мистецького життя, він активно займався творчою та громадською діяльністю: був членом-кореспондентом Академії мистецтв України; працював у Комітеті з присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка; був головою Харківського відділення хорового товариства України ім. М. Леонтовича; очолював журі мистецьких конкурсів та державних експертних комісій; презентував культуру Харківського регіону на фестивалях і конкурсах України та зарубіжжя керуваними ним хоровими колективами.

Творча діяльність В.С. Палкіна розпочалась у 1960-ті роки. Це були часи повернення авторитету а капелю, традиційному для України хоровому співу. Запрограмований ат-

мосферою музичної стихії Слобожанщини (родинні успадкування, навчання в Луганському музичному училищі, Харківській консерваторії), В.С. Палкін згодом став вірцем багатопланового музиканта-діяча, визнаним класиком національної диригентсько-хорової школи.

За ініціативою Майстра був організований Харківський камерний хор – спочатку як аматорський колектив (1980–1990 рр.). Активна концертна діяльність, висока сценічна культура колективу, різноманітний змістовний репертуар, дали можливість Камерному хору в 1990 році отримати статус професійного. Таким чином, завдяки подвижницькій роботі В.С. Палкіна, в Харківській філармонії через три десятиліття після розформування Хору української пісні, знов почав роботу професійний хоровий колектив. З 1990 по 2008 рр., – в період найвищого розквітту творчої діяльності Камерного хору, незмінним художнім керівником і головним диригентом був Вячеслав Сергійович Палкін. За видатні досягнення у розвитку українського мистецтва, високий професіоналізм у вересні 2008 року колектив Камерного хору отримав статус «Академічного», а у жовтні 2008 року йому було присвоєно звання «Академічний хор імені Вячеслава Палкіна».

Показовою була репертуарна спрямованість Камерного хору, яка включала хорові твори різних епох і стилів. Однією з найцінніших складових репертуару Камерного хору були полотна великої форми. За свою історію колектив майстерно інтерпретував меси та кантати Й.С. Баха, А. Вівальді, Й. Гайдна, В.А. Моцарта, Л. Бетховена, Ф. Шуберта, Л. Керубіні, Дж. Россіні, Дж. Верді, Г. Форте, Г. Берліоза, Л. Уеббера, Л. Бернстайна, а також великі партитури українських та російських композиторів: М. Лисенка, Т. Кравцова, П. Чайковського, О. Гречанінова, С. Рахманінова, С. Танєєва, А. Шнітке, Ю. Гавриліна. Третім напрямом у репертуарі Камерного хору була музика композиторів Харківського регіону: Т. Кравцова, Ю. Алжнева, М. Кармінського, В. Дроб'язгіної, О. Литвинова, В. Мужчиля.

Мистецькі здобутки Камерного хору під орудою В.С. Палкіна визначили якісно новий рівень харківської диригентсько-хорової школи, що неодноразово підкресливали такі видатні діячі національної музичної культури, як А. Авдієвський, Л. Венедіктов, М. Колесса, П. Муравський, Є. Савчук, О. Тимошенко, А. Лащенко, В. Рожок, В. Жорданія, В. Мінін та ін. Саме цьому колективу судилося стати алоном професійного хорового мистецтва Східного регіону, – він згідністю репрезентував і репрезентує хорову культуру Слобожанщини в багатьох містах світу.

Як наставник своїх учнів, голова і член журі різноманітних хорових конкурсів, якідеолог «Харківських хорових асамблей», постійний учасник постановчих груп численних творчих звітів майстрів мистецтв Харківщини у Києві, як діяч міжнародного музичного руху (творчі стосунки з такими диригентами, як Д. Сакс і В. Жорданія (США), А. Ремерайт (Австрія), Д.Л. Джоунс (Великобританія), І. Кокарс (Латвія), Р.Д. Янг (Південна Корея), В. Мінін (Росія), Т. Згуряну (Молдова) – в усіх цих вимірах професор В.С. Палкін уособлював авторитет українського слобожанського академічного хорового співу.

За вагомий внесок у розвиток української національної музичної культури, зміцнення духовних і естетичних надбань Слобожанщини та високий професіоналізм В.С. Палкіна було відзначено багатьма почесними званнями і нагородами, – від заслуженого діяча мистецтв України до народного артиста України, від лауреата Харківської Муніципальної премії ім. І. Слатіна і лауреата премії Харківської облдержадміністрації ім. О. Масельського, – до лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Вячеслав Сергійович Палкін був яскравою творчою особистістю і вірив у високу місію хорового мистецтва. Наполегливість і натхненність у творчості, скромність і порядність у людських відносинах, – це те, що вирізняє майстрів такого масштабу. У передачі прогресивних традицій вітчизняного хорового мистецтва своїм послідовникам В.С. Палкін вбачав основну мету та смисл своєї багатосторонньої діяльності.

Майстер пішов з життя у 2008 році. В нашій пам'яті він завжди буде вірцем відданості митця своїй улюбленій справі. Він не втомно боровся за те, щоб диригентсько-хорова спеці-

альність стала провідною у виконавському мистецтві нашої країни. Саме цьому В'ячеслав Сергійович Палкін присвятив своє життя – життя людини палкого серця, світлого розуму та великого обдарування!

Олена БАТОВСЬКА

*кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хорового диригування
Харківського державного університету мистецтв
ім. І.П. Котляревського*

ТВОРИВ НЕЗАБУТНІ СЦЕНІЧНІ ОБРАЗИ

(Пам'яті члена-кореспондента АМУ Л.С. Тарабарінова)

Леонід Семенович Тарабарінов... Велична постать у театральному просторі України. Пронього писали як про одного з найталановитіших акторів українського театру, самотнього майстра вчизняного театру й кіно, чудового театального педагога. Понад 50 років служив він своєму єдиному у житті театрові – Харківському державному академічному українському драматичному театру ім. Т.Г. Шевченка, де зіграв більше 200 ролей. При цьому кожна його робота отримувала високу оцінку як професіоналів, так і глядачів. Його любили і шанували. Не був обділений Леонід Семенович і визнанням колег, партнерів по сцені, великих березильців-шевченківців. Дойго творчості ставилися з особливим пієтетом, з ним було проведено безліч інтерв'ю. Адже все його життя було віддане мистецтву.

Народився Леонід Семенович Тарабарінов 8 листопада 1928 року в смт Шалигині Глухівського району на Сумщині. Уважкі голодні роки батьки разом з маленьким сином переїхали до Харкова. Складні то були часи. Проте душа молодого Леоніда тягла до театру і він, студент авіаційного технікуму, почав гратися самодіяльним театрі. Було велике бажання навчатися драматичному мистецтву у спеціальному закладі. Та заради підтримки рідних був змушений йти працювати. Лише в 1951 році поступив до Харківського театального інституту. Надто пощастило майбутньому акторові, бо потрапив на курс корифея української сцени Данила Івановича Антоновича. Леонід Тарабарінов був здібним учнем талановитого вчителя, навіть ззовні нагадував його високим зростом, кучмою непокірного світлого волосся, красивим, від природи поставленим голосом. Ще студентом у 1955 році його запросили до складу трупи Харківського державного українського драматичного театру ім. Т.Г. Шевченка. Вже першою появою на сцені у славного театру в головній ролі він зачарував глядачів та своїх колег.

Вдруге поталанило Леоніду Семеновичу, коли у 1956 року Олександр Петрович Довженко знімав фільм «Поєма про море» і запросив його, актора-початківця, на роль Валерія Голика. Сам Л. Тарабарінов називав той період роботи над роллю психотерапією. З акторами О. Довженко працював на знімальному майданчику досить своєрідно. Спочатку розповідав про себе, про свої плани, тим самим налаштував акторів на свою хвилю, своє розуміння творчої образу. Ота зустріч з Олександром Довженком стала визначальною у творчому житті молодого актора Л. Тарабарінова.

А далі – ролі, ролі, ролі... Лаєрт з «Гамлета» В. Шекспіра, Остап з «Тараса Бульби» за

